

12488 - روزىدارنىڭ ئېغىزىنى ئىچىشى دۇرۇس بولغان كېسەللىكلەر قايسى؟

سۇئال

مۇسۇلمان كىشى ئۈچۈن رامزان ئېيىدا ئېغىزىنى ئىچىش دۇرۇس بولىدىغان كېسەللەر قايسى؟ ھەرقانداق كېسەل بولۇش سەۋەبلىك روزا تۇتمىسىمۇ بولامدۇ؟، بۇ ھەقتە چۈشەنچە بېرىشىڭلارنى سورايمەن.

تەپسىلىي جاۋاب

بارلىق گۈزەل مەدھىيىلەر ئالەملەرنىڭ پەرۋەردىگارى بولغان ئاللاھ تائالاغا خاستۇر.

كۆپچىلىك ئالىملار ۋە تۆت مەزھەپ پېشىۋاللىرىنىڭ ھەممىسى ئېغىر كېسەللەرنىڭ رامزاندا ئېغىز ئىچىشى (يەنى روزا تۇتماسلىقى) دۇرۇس بولىدۇ، ئەگەر كېسەل ئېغىر بولمىسا ئېغىزنى ئىچىشى دۇرۇس ئەمەس دەپ قارايدۇ. ئېغىر كېسەل دېگەنمىز:

1- روزا تۇتۇش سەۋەبىدىن كېسەللىك ئېغىرلىشىپ كېتىدىغانلار.

2- روزا تۇتۇش سەۋەبىدىن كېسەل ساقىيىشى كېچىكىپ كېتىدىغانلار.

3- روزا تۇتۇش سەۋەبىدىن كېسەللىك ئېغىرلىشىپ ياكى ساقىيىشى كېچىكىپ كەتمىسىمۇ ئەمما كۆپ چارچاپ كېتىدىغانلار.

4- بەزى ئالىملار روزا تۇتۇش سەۋەبىدىن كېسەل بولۇپ قالدىغانلارنىمۇ مۇشۇ تۈردىن دەپ قارايدۇ.

ئىبنى قۇدامە رەھىمەھۇللاھ "ئەلمۇغنى" ناملىق ئەسىرى 4-توم 403-بەتتە مۇنداق دەيدۇ: "رامزاندا ئېغىزنى ئىچىشى دۇرۇس بولىدىغان كېسەللەر، روزا تۇتسا كېسەللىك ئېغىرلىشىپ كېتىدىغان ياكى روزا تۇتۇش سەۋەبىدىن ساقىيىشى كېچىكىپ كېتىدىغان كىشىلەردىن ئىبارەتتۇر.

ئىمام ئەھمەدگە: كېسەل قانداق ۋاقىتتا روزىنى بۇزىدۇ؟ دەپ سورىغاندا، ئىمام ئەھمەد: روزىنى داۋاملاشتۇرۇشقا قادىر بولالمىغانلار بۇزۇۋېتىدۇ دەيدۇ. "قىزىتمىسى ئۆرلەپ تىترەپ قالغاندىمۇ (مالارىيا ياكى جان قوقاق ياكى بەزىگەك) دېگەندە، ئىمام ئەھمەد: ئۇنىڭدىنمۇ ئېغىر كېسەل بولامدۇ؟... دېگەن.

توغرىسى، روزا تۇتۇش سەۋەبىدىن كېسەللىكنىڭ زىيادىلىشىپ كېتىشىدىن ئەنسىرىگەن بىمارلار ئۈچۈن رامزاندا روزا تۇتماي ئېغىزنى ئىچىشى دۇرۇس بولىدۇ، چۈنكى ئۇنداق ھالەتتە روزا تۇتسا بىمارنىڭ كېسەللىكى يېڭىدىن قوزغىلىدۇ ياكى زىيادە بولىدۇ

ياكى ساقىيىشى كېچىكىدۇ، يۇقىرىقىدەك ئەھۋاللاردىن ئەنسىرىسە ئېغىزىنى ئىچىشى دۇرۇس بولىدۇ".

ئىمام نەۋەۋىي رەھىمەھۇللاھ: "ئەلمۇجمۇئى" ناملىق ئەسىرى 6-توم 262-بەتتە مۇنداق دەيدۇ: "روزا تۇتۇشقا قادىر بولالمايدىغان كېسەل دېگەن: كېسەلدىن ساقىيىشى ئۈمىد قىلىنمايدىغان كېسەللىك بولۇپ، ئۇ بىمارغا روزا تۇتۇش زۆرۈر ئەمەس، تۇتۇش سەۋەبىدىن بەك قىيىنلىپ، جاپا تارتىپ كېتىدىغان كىشىلەرمۇ شۇنىڭغا ئوخشاش بولىدۇ. بەلكى شافىئى مەزھىپىدىكى كۆپچىلىك ئالىملار: روزا تۇتۇش سەۋەبىدىن كۆپ جاپا تارتسا ۋە روزا تۇتۇپ بەك قىيىنلىپ كەتسە ئۇنداق ھالەتتە ئېغىزىنى ئىچىشى زۆرۈر بولىدۇ دېگەن".

يەنە بىر قىسىم ئالىملار مۇنداق دەيدۇ: ھەر قانداق كېسەل بولسا گەرچە كېسەللىك سەۋەبىدىن قىيىنچىلىق بولمىسىمۇ ئۇلار ئۈچۈن روزا تۇتماي، ئىپتار قىلىشى دۇرۇس بولىدۇ.

ئەمما بۇ بىرتەرەپلىملىك قاراش بولۇپ، كۆپچىلىك ئالىملار بۇ قاراشقا رەددىيە بەرگەن.

ئىمام نەۋەۋىي رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: بىزنىڭ قارىشىمىزدا روزا تۇتۇش سەۋەبىدىن ھېچقانداق قىيىنچىلىققا ئۇچرىمايدىغان كېسەللەرنىڭ روزا تۇتماي ئېغىزىنى ئىچىشى توغرا بولمايدۇ، بۇنىڭدا ھېچ ئىختىلاپ يوق. [ئەلمەجمۇئى 6-توم 261-بەت].

شەيخ ئىبنى ئۇسەيمىن رەھىمەھۇللاھ مۇنداق دەيدۇ: "روزا تۇتسا كېسىلىگە تەسىر بولمايدىغان بىمارلار، زۇكام، باش ئاغرىقى، چىش ئاغرىقى دېگەندەك كېسەللەر بولسا ئۇلارنىڭ بۇ كېسەللىك سەۋەبىدىن روزا تۇتماي ئېغىز ئىچىشى توغرا بولمايدۇ. بەزى ئالىملار سۈرە بەقەرەدىكى بۇ ئايەتنى دەلىل قىلىپ ھەرقانداق كېسەلنىڭ ئىپتار قىلىشىنى دۇرۇس دەيدۇ، **وَمَنْ كَانَ مَرِيضًا أَوْ عَلَى سَفَرٍ فَعِدَّةٌ مِنْ أَيَّامٍ أُخَرَ تَهْرَجِمَسِي: كىمكى كېسەل ياكى سەپەر ئۈستىدە (يەنى مۇساپىر) بولۇپ (تۇتمىغان بولسا، تۇتمىغان كۈنلەر ئۈچۈن) باشقا كۈنلەردە تۇتسۇن.** [سۈرە بەقەرە 185-ئايەتنىڭ بىر قىسمى]. لېكىن بىز بۇ ئايەتنىڭ ھۆكۈمىنى بۇنىڭدىكى ئىللەت ۋە سەۋەبلەر بىلەن دەلىللەپ بايان قىلساق، كېسەل ئېغىر بولسا ئۇنىڭ ئۈچۈن روزا تۇتماستىن ئېغىز ئىچىشى ياخشى، ئەمما روزا تۇتسا كېسىلىگە ھېچ تەسىرى بولمىسا بۇنداق ھالەتتە ئۇ بىمارنىڭ روزا تۇتماستىن ئېغىز ئىچىشى توغرا بولمايدۇ. بەلكى ئۇنىڭ روزا تۇتۇشى پەرزدۇر". [شەرھى ئەلمۇمتىئى 6-توم 352-بەت].

ھەممىدىن ياخشى بىلگۈچى ئاللاھ تائالادۇر.